

Гузенко О. П.,

к. е. н., доцент,

*доцентка кафедри господарсько - правових дисциплін та економічної безпеки,
Донецький державний університет внутрішніх справ,
м. Кропивницький, Україна*

МОНІТОРИНГ ЯК БАЗОВИЙ СЕГМЕНТ УПРАВЛІНСЬКОГО ФІНАНСОВОГО ЦИКЛУ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Підприємницький сектор України в умовах воєнного стану потерпає від впливу негативних факторів, які у більшості випадків торкаються фінансової складової. Управління фінансовою діяльністю підприємств відбувається, як правило, з урахуванням таких сегментів як планування, аналіз та контроль. Проте, в умовах воєнного стану в Україні сегменту контролю в управлінському циклі недостатньо, виникає питання осучаснення управлінського циклу на базі моніторингового аспекту. Таке твердження витікає з того, що моніторинг передбачає більш широкий спектр управлінських дій, котрі включають не лише планування, а й спостереження, збір і узагальнення інформації, аналіз і оцінку параметрів господарської фінансової діяльності, підготовку рекомендацій для прийняття управлінських рішень, їх коригування та вдосконалення, контроль за результатами впливів і формування інформації для подальшого спостереження. Моніторинг покликаний забезпечити максимально ефективне використання фінансового потенціалу підприємства, що вказало на вибір напрямку дослідження.

Варто звернути увагу на те, що проблематиці формування універсальних і дієвих механізмів моніторингу та контролю фінансової діяльності підприємств приділено багато уваги таких учених-економістів: М. О. Кужелєв, С. В. Онишко, В. І. Куценко, А. А. Олешко [1], Л. В. Іванченкова [2], В. С. Пономаренко, І. В. Гонтарева [3], Н. М. Гуляєва, С. І. Камінський [4] та інші. Цими науковцями були встановлені теоретичні та практичні основи ведення фінансового контролю та моніторингу на підприємствах різної форми

власності, але, незважаючи на численні дослідження, ще залишаються недосить вивченими питання впливу моніторингової складової на підвищення якісного рівня управління фінансовою діяльністю сучасних підприємств.

У сучасних умовах господарювання підприємства мають розробити дієву систему моніторингу, котрий забезпечить прийняття виважених управлінських рішень у сфері фінансового обороту власних та позикових коштах. На сучасному етапі розвитку моніторингу відсутня єдина методологія, яка поєднувала б у єдиній системі діагностики досвід ведення бізнесу й подальші перспективи його розвитку, що зумовлює необхідність пошуку нових підходів до управління фінансовою діяльністю. Виходом з такого становища на першому етапі доцільним є визначення функцій даної управлінської ланки.

Ми вважаємо до складу даної управлінської ланки варто обрати такі функції: спостережна; превентивна; прогнозна; узгоджувальна. Кожна запропонована функція має свою змістовність, Так, функція спостережна має стати первинною в ході збору і систематизації необхідних даних, вона допомагає оперативно за якісними і кількісними критеріями відібрати достатню кількість об'єктивної інформації для фінансових управлінських рішень.

В свою чергу, превентивна функція дозволить попередити та виявити основні фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на стан фінансового потенціалу підприємства, а, як наслідок з'явиться можливість визначити найвагоміші з них та запропонувати певні варіанти стратегії фінансової діяльності з урахуванням дії цих факторів.

Водночас, прогнозований функція відводиться роль визначити майбутній фінансовий стан підприємства, а на останок узгоджувальна функція дозволить зіставити раніше заплановані показники з фактичними, та побудувати на основі виявлених тенденцій більш чіткі фінансові прогнози, які б відповідали сучасним подіям розвитку підприємства.

За допомогою впровадження моніторингового сегменту із зазначеними функціями, буде забезпечене більш якісне прийняття фінансових рішень, з'явиться можливість реалізації керівництвом підприємством фінансової

політики, дозволить систематизувати фінансові та інформаційні потоки, озброїти управлінський персонал реальним баченням процесів, що відбуваються для прийняття оптимальних управлінських фінансових рішень, з огляду на сучасні реалії.

Як показують проведені дослідження, наявної системи контролю, котра включена в управлінський фінансовий цикл недостатньо для підвищення ефективності управління всіма ресурсами підприємства, які тісно пов'язані з фінансовою складовою.

Таким чином, сучасним підприємствам необхідно вирішити нагальну проблему щодо впровадження моніторингового сегменту в управлінський фінансовий цикл, що в майбутньому призведе до підвищення якісного рівня прийнятих рішень та призведе до покращення ситуації на підприємстві взагалі. Обов'язковою умовою впровадження моніторингового сегменту має стати адаптація запропонованих функцій: спостереження; превентивної; прогностичної та узгоджувальної.

Література

1. Інноваційна модернізація менеджменту в умовах глобальної нестабільності : монографія / М. О. Кужелев, С. В. Онишко, В. І. Куценко, А. А. Олешко та ін. за заг. ред. А. Ю. Горбового; Ун-т державної фіскальної служби України. Ірпінь-Білосток: Ун-т державної фіскальної служби України, 2018. 305 с.
2. Іванченкова Л. В. Моніторинг і контроль фінансово-економічних результатів підприємств харчової промисловості: теорія, методологія, практика : монографія. Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2018. 293 с
3. Пономаренко В. С., Гонтарева І. В. Методологія комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємств: монографія / за ред. В. С. Пономаренка. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 404 с.
4. Гуляєва Н. М., Камінський С. І. Фінансовий цикл підприємства торгівлі : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 232 с.